

barnrätt för alla

Barnrättsdagarna Örebro 2018

Josefin Höberg
Projektledare

Samer Dirawi
Projektmedarbetare

- Barnombudet i Uppsala län, BOiU, är en ideell förening med 8 anställda.
- Vi är helt fristående från kommun, region och stat.
- Den huvudsakliga finansieringen kommer från Uppsala kommun och Region Uppsala.
- Vi har stora möjligheter att agera för barns och ungas rättigheter.

30iU
1988–2018

I år firar vi 30 år!

BOiU arbetar för att

alla barn och unga ska få den hjälp de behöver och

att alla barn och unga ska kunna påverka sin vardag

och samhället.

30iU
1988–2018

Detta gör vi genom att

- ge stöd och råd,
- informera,
- påverka och
- stärka barns och ungas röster

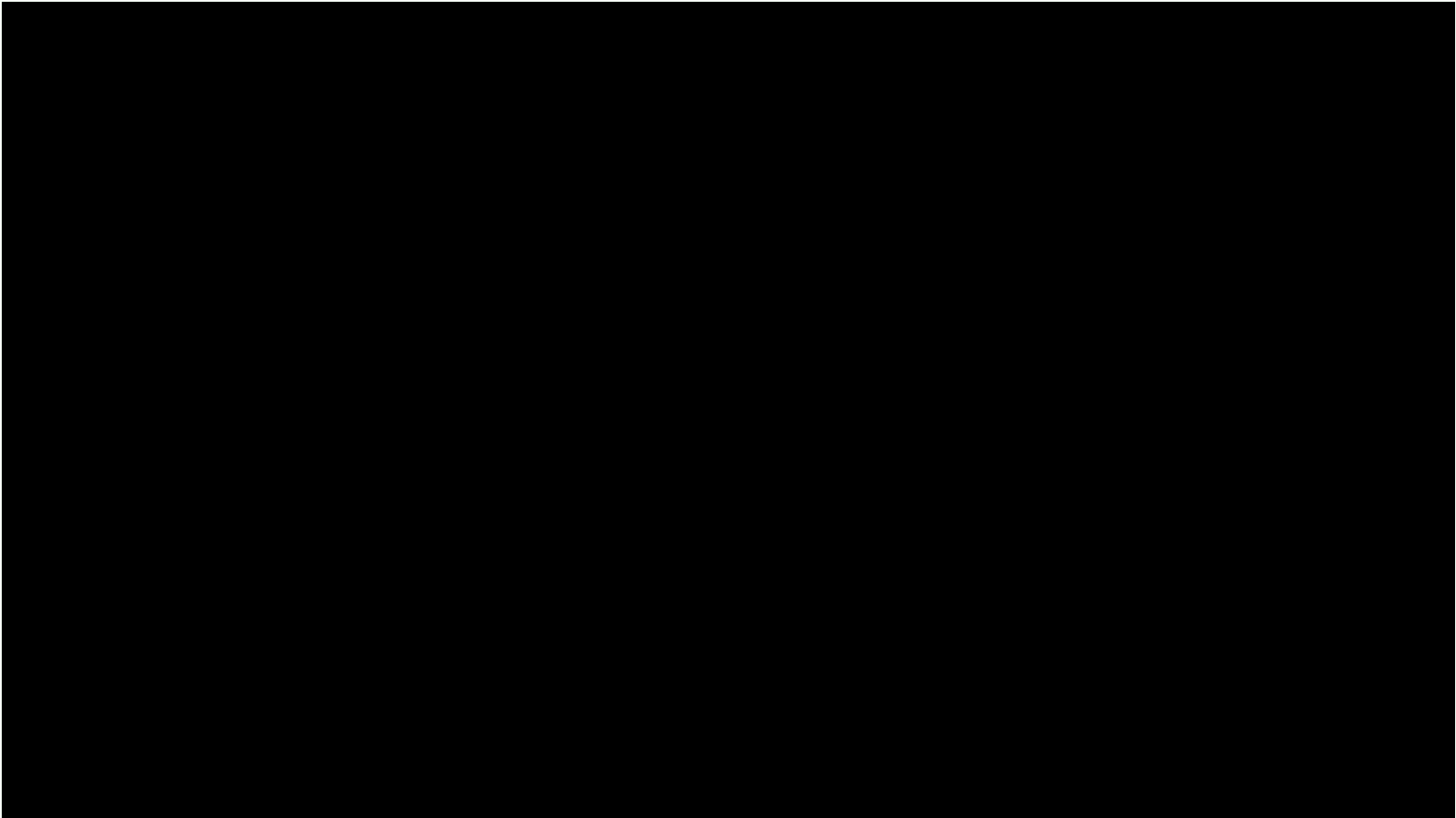

I barnkonventionen står det att alla barn ska känna till sina rättigheter.

För att känna till sina rättigheter måste barnen också förstå dem.

Därför finns barnrätt för alla.

Film

Målgrupper

Barn i grundskola

Barn med NPF

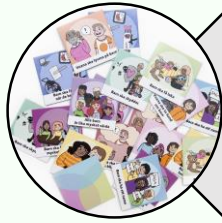
(ex. språkstörning, autism, ADHD)

Yngre barn och nyanlända

Vuxna som möter barnen

Rättvänt

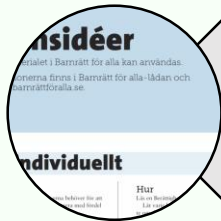
Berättigheter

Samspel

Filmisar

Lektionsidéer

Barnens delaktighet i precessen

- Texter
- Bilder
- Symboler
- Färger
- Storlekar

Vuxna

- Synpedagog
- Hörselpedagog
- Logoped
- Förskollärare
- Speciallärare
- Förstelärare särskolan

Barns rättigheter så att alla kan förstå.

Här hittar du kostnadsfritt material och metoder för att lära ut om barnkonventionen. Skriv ut eller använd online.

Material

Barnkonventionen →

Rättvänt online →

Samspel online →

Handledningshäfte

Barnkonventionen

Barnkonventionen är en samlad regler skrivna av FN. Alla länder i världen utom USA har skrivit under. Alla människor har rättigheter och barnkonventionen är barnens särskilda rättigheter.

Barnkonventionen innebär att vuxna har skyldigheter att se till att barnens rättigheter uppfylls. Vuxna måste hjälpa barn och se till att de får bra och är

trygga. Barn ska också lära sig att respektera varandras rättigheter. Alla barn har samma rättigheter och är lika mycket värda. Det innebär att en barn inte får sämre än någon annan för sin ålder eller för sin bakgrund. Vuxna måste alltid hitta den bästa lösningen för varje individuellt barn.

I barnkonventionen står att alla barn ska känna till sina rättigheter. För att känna till sina rättigheter måste barnen också förstå dem. Därför finns Barnrätt för alla.

Barnkonventionens fyra principer

Fyra av artiklarna i Barnkonventionen är en sorts sammanfattning av hela barnkonventionen. Dessa artiklar kallas "principerna" och har nummer 2, 3, 6 och 12. Resten av Barnkonventionen ska läsas med dessa artiklar i bakgrunden.

Alla barn är lika mycket värda. Ingen får behandlas sämre.

Artikel 2 säger att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Det innebär att inget barn får diskrimineras eller behandlas sämre än andra barn. Det betyder också att alla barn ska få den stöd de behöver för att utvecklas. Detta gäller för alla barn, oavsett deras bakgrund, religion, hudfärg eller språk. Det betyder också att alla barn ska få samma rättigheter och möjligheter.

De som bestämmer måste alltid bry sig om vad som är bäst för barn.

Artikel 3 handlar om att vuxna ska ta reda på vad som är bäst för barnen och se till att beslut som rör barn alltid är till deras bästa. Det innebär att alla beslut som rör barn ska ta hänsyn till barnens bästa och inte bara vuxnas behov eller önskan. Detta gäller för alla beslut som rör barn, oavsett om det gäller om barn ska gå till förskola eller skola, om de ska bo hemma eller på ett annat ställe, eller om de ska ha kontakt med andra människor. Vuxna ska alltid bry sig om vad som är bäst för barnen och se till att de får den bästa lösningen för varje individuellt barn.

Alla barn har rätt att leva och utvecklas.

Artikel 6 handlar om barns rätt att leva och utvecklas. Det innebär att alla barn ska få de bästa förutsättningarna för att leva och utvecklas. Detta gäller för alla barn, oavsett om de bor hemma eller på ett annat ställe, eller om de har olika bakgrunder. Vuxna ska se till att barn får den bästa lösningen för varje individuellt barn.

Vuxna måste lyssna på barns åsikter.

Artikel 12 säger att alla barn har rätt att säga vad de tycker och för vilka de vill ha det. När vuxna fattar beslut som rör barn måste de lyssna på barnens åsikter i frågan. Det gäller både små och stora beslut. Det betyder inte att barn ska bestämma allt eller att de ska ha det som de vill. Härnäst ska ta till barnens ålder, mognad och till vad vuxna vet om barnens behov.

Barnkonventionen gäller varje människa under 18 år. Tänk på att det inte finns någon nedre åldersgräns för Barnkonventionens artiklar. Barnkonventionen som lättläst, kortversion och fullversion: barnrattforalla.se

Innehåll

Barnkonventionen	2
Regler som säger hur alla barn i hela världen ska ha det för att må bra	
Berättigheter & Samspel	4
Berättigheter är som ett spel. Berättelserna utvecklas till olika rättigheter genom olika situationer. Samspel är något som går att använda för att ge barna rättigheter eller andra berättelser som du själv skapar.	
Rättvänt	14
Rättvänt är ett minispel som syftar till att barn ska lära sig mer om sina rättigheter. Minispelet består av tio kort där varje par representerar en eller flera rättigheter.	
Lektionsidéer	16
Fyra förslag på övningar att göra med barn i förskola, grundskola och särskola.	
Filmsar	18
Tre kortfilmar filmer om barns rättigheter.	

Välj variant utifrån barnens behov

På barnrattforalla.se finns samtalskort och texter med stöd av widdits och tecken. Se sidan 4.

Allt material går att skriva ut kostnadsfritt från barnrattforalla.se

Rättvänt- ett memory

Rättvänt

Läs gärna igenom handledningen innan du spelar memoryt med barn.

På barnrättföralla.se finns korten som helbilder att använda vid genomgång på platta eller med projektor.

Rättvänt är ett spel som syftar till att barn ska lära sig om sina rättigheter.

Memoryt består av tio kortpar där varje par representerar en eller flera rättigheter. Gå gärna igenom alla korten tillsammans med barnen innan ni spelar. Den vuxna kan informera om rättigheterna och ställa frågor på barnens nivå (se förslagen på diskussionsfrågor). Den vuxna kan också svara på frågor som dyker upp under spelets gång.

Alla barn har samma rättigheter

Artikel 2 säger att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Det innebär att inget barn får diskrimineras eller behandlas sämre än andra barn. Det betyder också att alla barn ska få det stöd de behöver för att exempelvis kunna vara med i skolan/förskolan. Det betyder att barn illad behöver behandlas på olika sätt för att de ska kunna ta del av samma rättigheter och möjligheter.

Vuxna ska tänka på vad som blir bäst för barn

Artikel 3 handlar om att vuxna ska ta reda på vad som är bäst för barnet när de ska tas beslut. Det innebär att allt som bestäms om och för barn måste bli så bra som möjligt för barnet. Det gäller både om det är ett enskilt barn eller flera barn i en grupp. När vuxna ska fatta ett beslut måste de både lyssna på barnet och på de som har erfarenhet av eller har forskat på det som beslutet gäller.

Vuxna ska lyssna på barn

Artikel 12 säger att alla barn har rätt att säga vad de tycker och hur de vill ha det. När vuxna fattar beslut som rör barn måste de lyssna på barnets åsikt i frågan. Det gäller både små och stora beslut. Det betyder inte att barn ska bestämma allt eller alltid få som de vill. Hänsyn ska tas till barnets ålder, mognad och till vad vuxna vet om barnets behov.

Barn ska få leka

Artikel 31 säger att alla barn har rätt till lek, vila och fritid. Det innebär att barn inte ska behöva jobba eller tvingas göra saker hela tiden. Barn ska själva kunna välja något att göra på sin fritid och få hjälp att kunna göra det. Barn ska också få ta det lugnt och vila när de behöver det.

Barn ska ha ett namn

Artikel 7 handlar om att alla barn ska ha ett eget namn och veta vem de är. Alla barn har också rätt att tillhöra ett land och veta vilka ens föräldrar är.

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- På vilka sätt kan barn vara olika?
- Vad kan du göra för att alla dina kompisar ska känna att de får vara med?
- Tycker du att några barn ska ha det bättre än andra?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Vad skulle kunna bli bättre för dig?
- Hur ska vuxna få veta vad som är bäst för barn?
- Är det barn eller vuxna som vet vad som är bäst för barn?
- Kommer du ihåg något som du har varit med och bestämt?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- När tycker du det är viktigt att vuxna lyssnar på dig?
- Frågar vuxna efter din åsikt när det handlar om dig?
- Vad brukar du vilja säga till de vuxna?
- Lyssnar vuxna på dig?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Vad tycker du är kul att göra när du inte är i förskolan/skolan?
- Vem bestämmer vad du ska göra när du inte är i förskolan/skolan?
- Varför tror du att det är viktigt att få vila ibland?
- Vad tycker du om att leka?
- Tror du att det finns barn som måste jobba?
- Vad gör du om du blir trött och behöver vila?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Varför behöver barn ett namn?
- Tror du att alla barn i världen har ett namn?
- Vet du någon som har samma namn som du har?

Spelregler

Antal deltagare: Två eller flera. Första gången barn spelar är det bra om en vuxen är med. Varje gång en spelare får ett par kan ni prata om rättigheten som paret avser. Använd handledningen för att berätta om rättigheten och ställ gärna frågor till barnen för att skapa en djupare förståelse för vad rättigheten innebär. Lär er, diskutera, spela och ha kul!

- Lägg ut alla kort på en plan yta med framsidan nedåt.
- Den första spelaren vänder på två valfria kort.
- Om korten är likadana får spelaren behålla korten och fortsätta spela genom att vända på två nya kort.
- Om korten är olika så får spelaren vända tillbaka korten med framsidan nedåt. Då

Barn ska få hjälp när de behöver

Artikel 23 innebär att alla barn ska kunna delta i samhället på lika villkor. Barn ska därför få det stöd de behöver för att kunna göra det. Den som har en funktionsvariation ska få hjälp i förskolan/skolan och få hjälp att göra saker på sin fritid. Barnen ska få hjälp med anpassat material, hjälpmedel eller annat stöd utifrån behov. Det är staten som ska se till att barnet och barnets familj får den hjälp de behöver.

Vuxna ska ta hand om barn

Artikel 26-27 handlar om att barn ska få hjälp när de behöver det. Det är främst föräldrar som ska ta hand om barnet, men staten ska hjälpa till om det behövs. Det kan exempelvis handla om att barn ska få mat, någonstans att bo och rena kläder, eller om stöd till föräldrarna. Föräldrar och andra vuxna ska se till att barnet har vad det behöver.

Barn ska få lära sig mycket i skolan

Artikel 28-29 handlar om att alla barn ska få gå i skolan. Även om barn har svårt att lära sig, koncentrera sig, se, höra eller röra sig ska de få gå i skolan. I skolan ska barn bland annat få lära sig om sina rättigheter, hur man respektulerar andra barn och vuxna samt om sig själv.

Barn ska skyddas

Artikel 32-40 handlar om att barn har rätt till skydd på olika sätt. Det står att barn ska skyddas mot droger, våld, sextvång, farliga arbeten eller mot förnedrande behandling, exempelvis mobbing. Barn ska skyddas om de är utsatta. Det betyder också att barn ska få skydd om någon gjort något dumt eller om något allvarligt har hänt. Polisen måste alltid behandla barn bra och rättvist.

Barn ska få ha hemligheter

Artikel 16 säger att alla barn har rätt till ett privatliv och att det ska respekteras. Vuxna får inte läsa barnets dagbok, sms eller liknande om inte barnet säger att det är okej. Artikel 16 handlar också om att barn ska få vara ifred exempelvis på toaletten om de inte behöver hjälp.

- är det nästa spelares tur.
- Det gäller alltså att försöka komma ihåg var bilderna gömmer sig.
- Spelet tar slut när det inte finns några kortpar kvar.
- Den person som har flest kortpar när spelet är slut vinner.

På barnrättföralla.se finns en digital version av Rättvänt som går att använda på exempelvis platta eller projektor.

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Vilken hjälp behöver du i förskolan/skolan eller på andra aktiviteter?
- Vilket är ditt viktigaste hjälpmedel för att kunna vara med och må bra?
- Vad brukar du behöva hjälp med?
- Om du ramlar och slår dig, får du hjälp då?
- På bilden finns det saker som kan hjälpa barn. Vad tror du att det är för saker på bilden?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Vem eller vilka tar hand om dig?
- Behöver alla barn samma saker?
- Vilken är din favoritmat?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Vad vill du lära dig?
- Varför är det viktigt att gå i skolan/förskolan?
- Varför är barn i skolan/förskolan?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Om någon mobbas, vad borde de vuxna göra då?
- Vad ska du göra om någon slår dig eller en kompis?
- Vad gör de vuxna om barnen är elaka mot varandra?
- Vad brukar du göra om någon är elak mot dig eller mot en kompis?

Diskussionsfrågor

Välj de frågor som passar din grupp.

- Hur skulle det kännas om någon läste dina sms?
- När tycker du det är viktigt att få vara ensam?
- Har du haft en hemlis med någon?
- Hur skulle det kännas om någon skulle stå och lyssna på en hemlis som du har med någon?

Antal gissningar: 3

Börja om

Berättigheter

Adam i skolan

Anna i kören

Lara och mobilen

Mio tittar på TV

Simon flyttar

Mio tittar på tv

Mio tittar på ett roligt tv-program.

Det börjar bli sent på kvällen.

Mios pappa säger att Mio måste sova nu.

Mio blir arg. Han vill inte sluta titta på tv.

Mios pappa bestämmer att Mio ska lägga sig.

Han får inte titta klart.

Vad skulle Mios pappa kunna göra så att det känns bra för Mio?

Diskutera och berätta vad ni tycker innan ni läser fortsättningen.

Använd Samspel.

Mios pappa förklarar för Mio varför han måste sova.

Det är viktigt att sova för att orka gå i skolan, säger pappa.

Mios pappa lovar att Mio får titta klart i morgon efter skolan.

Mio förstår. Nu känns det bra.

De som bestämmer måste alltid
bry sig om vad som är bäst för barn.
FN:s barnkonvention artikel 3
Illustrationer: Rebecca Karlén

Bild- eller teckenstöd

Mio tittar på TV

Mio tittar på ett roligt TV-program.

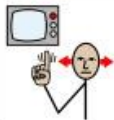
Det börjar bli sent på kvällen.

Mios pappa säger att Mio måste sova nu.

Mio blir arg. Han vill inte sluta titta på TV.

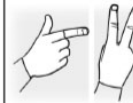

Mios pappa bestämmer att Mio ska lägga sig. Han får inte titta klart.

Vad skulle Mios pappa kunna göra så att det känns bra för Mio?

Mio tittar på TV

Mio tittar på ett roligt TV-program.

Det börjar bli sent på kvällen.

Mios pappa säger att Mio måste sova nu.

Mio blir arg. Han vill inte sluta titta på TV.

Mios pappa bestämmer att Mio ska lägga sig. Han får inte titta klart.

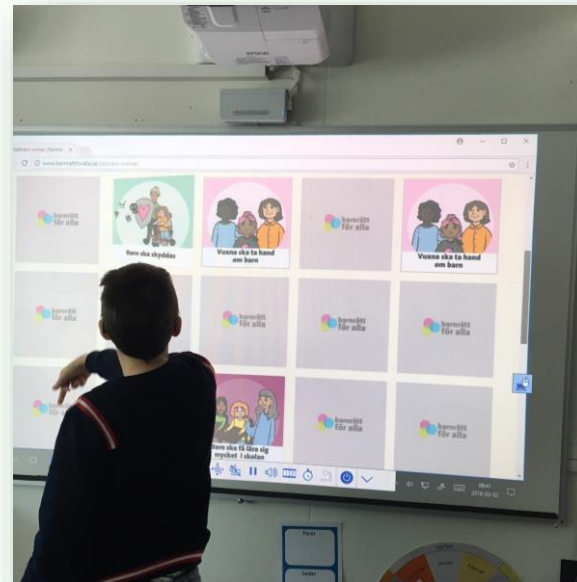
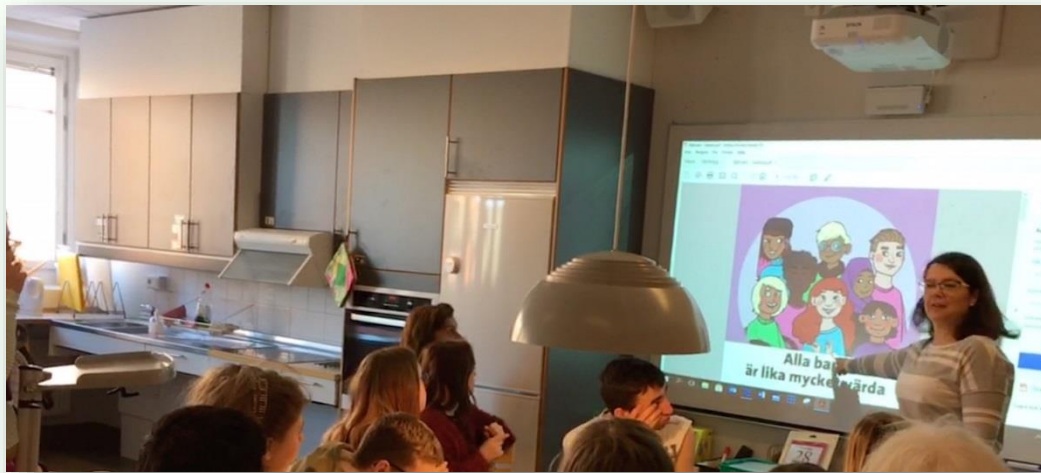
Vad skulle Mios pappa kunna göra så att det känns bra för Mio?

Samtalskarta

 jag	 Mio	 TV	 program	 vill titta klart	 pappa
 glad	 titta i morgon	 Mio tittar på TV		 kväll	 bestämmer
 skola				 sova	 arg
 ja	 nej	 bra	 dåligt	 vet inte	 prata

De som bestämmer måste alltid bry sig om vad som är bäst för barn. Skapad av www.barnrattforalla.se utifrån FN:s barnkonvention artikel 3.

Widgitsymboler © Widgit Software/Hergata 2017 | www.symbolbruket.se

Vad tycker ni om historien?
Vi tycker att historien var bra, men vi tycker
att Simons föräldrar skulle var frågat innan om han
ville flytta.

Samspel

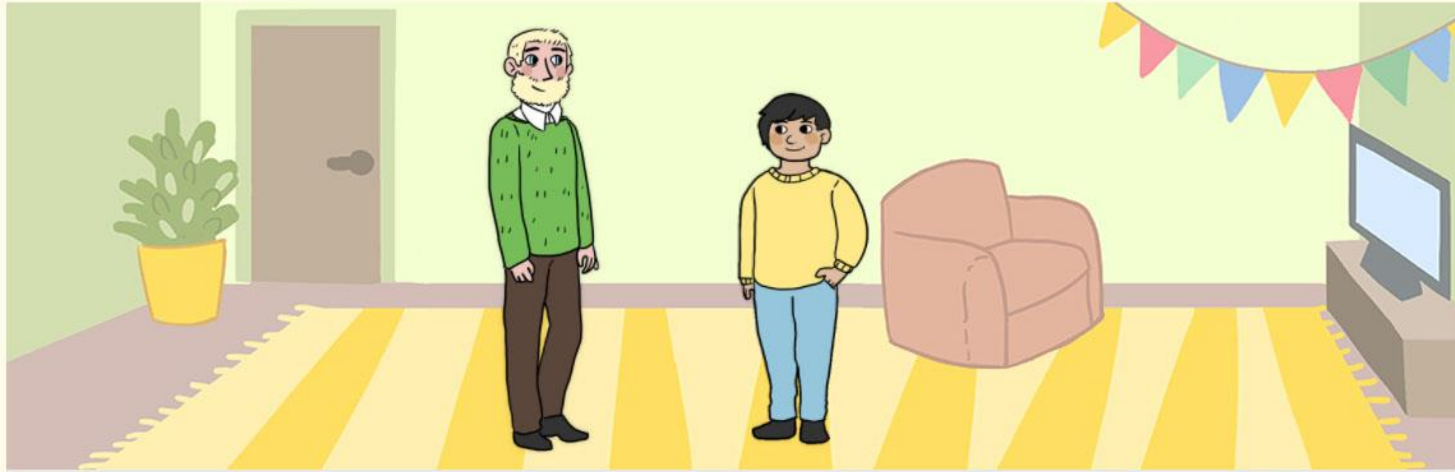

Börja om

Skriv ut

Jag vill se klart!

Barnrätt för alla-lådan

www.barnrattforalla.se

**barnrätt
för alla**

Mail: info@barnrattforalla.se
Sociala medier: @gillaboIU